

آسیب‌ها و بایدار ساز اشتغال

در موسسات کوچک و متوسط

مهندس سید حسن هفده تن

قسمت سوم

بخش دوم: عمده‌ترین راهکارهای اساسی جهت رشد و توسعه صنایع کوچک و متوسط (SMEs)

فصل چهارم:

ارتقاء رقابت پذیری

در عصر حاضر جهانی سازی اقتصاد، کلید ورود به بازارهای تجارت منطقه ای و جهانی نیازمند ارتقاء قابلیت‌های یک کشور است. سهم دو صدم درصدی جمهوری اسلامی ایران از بازار تجارت جهانی، حاکی از مشکلات عدیده کشور در عرصه صادرات و پایین بودن نرخ بهره وری سرمایه و کار می باشد. اگر چه در برنامه چهارم توسعه کلان کشور نرخهای چهار و پنج درصدی به عنوان میانگین نرخ رشد بهره وری سرمایه و نیروی کار تا پایان برنامه چهارم (۱۳۸۸) پیش بینی و هدف گذاری شده است، لیکن دسترسی به نرخهای هدف گذاری شده خصوصا در قلمرو واحدهای کوچک و متوسط تولیدی نیازمند برنامه ریزی و اجرایی نمودن تمهیداتی است که در طرح آسیب درمانی و پایدار سازی اشتغال در SMEs بدانها اشاره گردیده است. زیبا سازی و سبک سازی محصولات تولیدی بر اساس سلیقه و ذائقه بازار مصرف، بهبود کیفیت و استحکام تولیدات صنعتی، استفاده و بکارگیری حداکثر ظرفیت تولیدی کارگاهها با هدف کمیت سازی قیمت تمام شده و رقابتی کردن قیمت با بالا ترین ضریب حساسیت از جمله مهمترین مؤلفه هایی هستند که از بر آیند آنها بردار استاندارد سازی کالا ترسیم میشود.

ارتقاء بهره وری نیروی کار، استاندارد سازی کالا، رقابتی کردن قیمت و تخصیص یارانه در امر صادرات کالاها با مزیت نسبی از جمله راهبردهای محوری برای نیل به مطلوبیت رقابت پذیری در عرصه تجارت جهانی به شمار می روند.

امروزه در تمامی کشورهای جامعه اروپا (EU)، آندسته از محصولات کشاورزی که برای مزایای رقابتی در امر صادرات هستند، در حد مطلوبی از یارانه های تخصیص یافته به بخش کشاورزی که در توانمند سازی آنها در عرصه رقابت با سایر کشورها ابزاری حیاتی بشمار میرود، بهره‌مند میشوند. کشاورزان اروپایی حتی علیرغم بر خورداری از سوبسیدهای صادراتی، پیوسته بر تداوم و افزایش حمایت‌های یارانه ای بخش کشاورزی تاکید داشته و بسیاری از اوقات به تصویر کشیدن حساسیت موضوع که ضامن حیات و بقاء بخش کشاورزی است، دست به اعتصاب و تظاهرات می زنند. جمهوری اسلامی ایران دارای مزیت های نسبی فراوانی در بخش‌های کشاورزی، دامپروری، شیلات، محصولات گلخانه‌ای و همچنین پتانسیل ها و ظرفیتهای نهفته‌ارزشمندی در صنایع تبدیلی کشاورزی است که در صورت برخورداری از حمایت‌های هدفمند دولت مزیت های نسبی یاد شده را به راحتی می توان به مزیت های رقابتی برای ورد به بازارهای جهانی و منطقه ای تبدیل نمود. تامین نقدینگی مورد نیاز بخش کشاورزی با نرخ پایین و بخشودگی جرائم دیر کرد از طریق شعبات بانک کشاورزی در سراسر کشور در حذف واسطه های مافیایی خصوصا در عرصه میوه و صیفی جات که در تحمیل و پافشاری فقر و مشکلات معیشتی بر تولید کنندگان واقعی و نیز در افزایش سر سام آور قیمت محصولات صنایع تبدیلی و آسیب پذیر نمودن قابلیت رقابت آنها فاکتور قابل ملاحظه ای است، بسیار موثر و کار گشا خواهد بود.

آسیب درمانی و پایدار سازی اشتغال در SMEs

A-1- ارتقاء قابلیت رقابت در SMEs : از ساز و کارهای زیر میتوان به عنوان موثرترین ابزار برای ارتقاء ضریب رقابت پذیری SMEs با هدف دسترسی عادلانه به بازار تجارت و اقتصاد جهانی استفاده نمود:

A-1- برنامه ریزی علمی برای ارتقاء بهره وری سرمایه

A-2- برنامه ریزی علمی برای ارتقاء بهره وری نیروی کار

A-3- برنامه ریزی استاندارد سازی کالاها و محصولات

A-4- کاهش هزینه تولید

- ساز و کارهای اساسی برای ارتقاء بهره وری سرمایه:

A-1- اصلاح و بهینه سازی سیاستهای مالی و پولی

A-2- بهره گیری از تکنولوژی پیشرفته (High-Tec) در تولید محصولات با مزیت نسبی با هدف صادرات

A-3- دسترسی آسان به اعتبارات خرد

بانکی بدون وثیقه برای تولید کنندگان

A-1-4- کاهش نرخ تسهیلات بانکی برای موسسات کوچک و متوسط تولیدی (SMEs)

A-1-5- روا نسازی و انعطاف پذیر نمودن قوانین کار

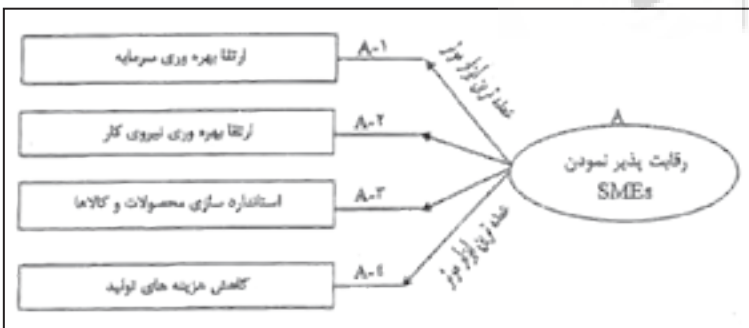
A-1-6- ایجاد ارتباطات ساختاری بین دانشگاهها و SMEs

A-1-7- ساماندهی انجمنهای صنفی تخصصی کار فرمایی در عرصه SMEs

A-1-8- حمایت‌های جدی دولت در رخدادهای بحرانی در عرصه SMEs

A-1-9- اصلاح و بهینه سازی سیاستهای مالی و پولی

سیاستهای مالی و پولی دولت در حساس سازی اقتصادی کشور همچون شمشیر دو لبه ای است که در صورت هوشیاری و اشتغال محوری سیاست گذاران از آن می توان به عنوان ابزاری کار ساز و موثر برای شکستن حصارهای سرمایه بهره جست. موجی است توفنده که می توان سکون و رکود بازار سرمایه را به سمت فعالیتهای تولیدی شتاب بخشد. همچنین تصمیم سازی های نسجیده در قلمرو سیاستهای مالی می تواند سرمایه های مادی

و معنوی را که موتور محرکه اقتصادی به شمار می رود، از کار انداخته، متواری، محبوس و یا به سمت فعالیت‌های غیررسمی و غیر مولد سوق دهد. مادام که فعالیت‌های مولد کم سود آورترین و ریسک پذیرترین نوع فعالیت اقتصادی محسوب شده و منحنی حیات آنها از شکوفایی به سمت کساد و میرایی تمایل دارد، در صحت و درستی سیاست‌های کلان مالی و پولی دولت جای تردید و تشکیک وجود خواهد داشت.

۱-۲-۱- بهره گیری از تکنولوژی پیشرفته (Tec-High) در تولید کالاهای با مزیت نسبی با هدف صادرات

استفاده از تکنولوژی پیشرفته در قلمرو محصولات تولیدی که کشور در تولید آنها دارای مزیت نسبی است، ابزاری کار ساز و حیاتی برای تبدیل مزیت نسبی کشور به رقابت پذیری نسبی محسوب می گردد. به طور مثال اگر در صنایع پوست و چرم که کشور به لحاظ مرغوبیت و کیفیت ذاتی انواع پوست دارای مزیت نسبی است، چنانچه در خطوط تولید و فرآوری پوست، تولید چرم و طراحی لباس از ماشین آلات مدرن و تکنولوژی پیشرفته استفاده گردد، وضعیت کشور را از یک صادر کننده پوست خام با قیمت ناچیز (هر متر مربع حدوداً ۱۰ دلار) و اشتغالزایی بسیار کم به صادر کننده ای صاحب نام با ارزش افزوده بیش از ۱۲۰ برابر در فاز تولید لباس (هر متر مربع لباس ۱۲۰۰ دلار) و اشتغالزایی چشمگیر تبدیل خواهد نمود. همچنین در صنایع سنگبری چنانچه از ماشین آلات مدرن و تکنولوژی های پیشرفته در استخراج معادن سنگ و برش و ساب زنی استفاده گردد، با جایگزینی صادرات اسلیت (ورقه های آماده سنگ ساب خورده با ابعاد مورد سفارش) بجای سنگ

خام، ارزش افزوده حاصل از صادرات آنها بیش از ۵ برابر افزایش و اشتغالزایی ناشی از این رویکرد تمامی ظرفیتهای خالی و تعطیل کارگاههای سنگبری را در سراسر کشور رونق خواهد بخشید. امروزه کشتی های ایتالیایی که کارگاههای مجهز سنگبری با ماشین آلات کاملاً پیشرفته درون آنها نصب گردیده است قطعه های سنگ خام خریداری شده از ایران را پس از بارگیری و در طول پیمودن مسیر دریایی به سوی مقصد برش داده، ساب زده و به اسلیت‌های با ابعاد استاندارد و مورد سفارش تبدیل، آماده سازی، بسته بندی و همزمان با رسیدن به مقصد تحویل می دهند.

۱-۲-۳- دسترسی آسان به اعتبارات خرد بانکی بدون وثیقه: عدم دسترسی آسان کار فرما یا واحدهای کوچک و متوسط تولیدی به اعتبارات خرد بانکی بدون وثیقه در رابطه با تامین نقدینگی لازم برای خرید به موقع مواد اولیه و پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان، ناچاراً آنان را به سوی بازار های غیر رسمی پول با وضعیت ربری سوق خواهد داد که نتیجه چنین کاری افزایش سرسام آور هزینه ها و قیمت تمام شده محصول و نیز رقابت پذیری کالا را هم در عرصه جهانی و هم در قلمرو بازارهای منطقه ای و داخلی دچار آسیب جدی خواهد نمود. تکرار چنین روندی منجر به ورشکستگی کارفرما، تعطیلی کارگاه و بیکاری شاغلین خواهد شد. امروزه در رابطه با پایداری سازی اشتغال در کارگاههای کوچک و متوسط تولیدی حتی در اسناد بین المللی، خصوصاً اسناد کمیته اشتغال و سیاست‌های اجتماعی سازمان بین المللی کار (ILO) برای رسیدگی به یک اجماع همه جانبه و بین المللی پیرامون اعطای اعتبارات

خرد بانکی بدون اخذ وثیقه تلاشهای زاید الوصفی در حال شکل گیری و پیگیری است.

۴-۱-۱- کاهش نرخ تسهیلات بانکی: نرخ بهره های بانکی مورد معامله در تمامی بانکهای کشور به اضافه جرائم تاخیر در پرداخت اقساط چه در قالب وام های مشارکتی برای احداث واحدهای کوچک و متوسط تولیدی و چه در چارچوب قرار دادهای مضاربه و مساقات برای خرید مواد اولیه و کشاورزی در قلمرو صنایع کوچک و متوسط تولیدی، کشاورزی و صنایع تبدیلی فاقد توجیه اقتصادی در بخش تولید است. کاهش نرخ تسهیلات بانکی بر اساس نقطه نظرات کارشناسی و کاهش زمان پرداخت به میزان حداکثر تا ۲ هفته ابزاری کار ساز در ارتقاء بهره وری سرمایه به شمار می رود. در کشورهای جامعه اروپا نرخ تسهیلات بانکی برای بخش تولید و صنعت بین ۴ الی ۶ درصد و زمان اعطای تسهیلات حداکثر یک هفته می باشد. بر اساس آمار بانک جهانی جمهوری اسلامی ایران به لحاظ نرخ تسهیلات اعطایی به متقاضیان بخش تولیدی در بین ۱۳۷ کشور جهان در رتبه ۱۲۳ و در منطقه خاورمیانه رتبه ماقبل آخر را احراز نمود است. همچنین پیچیدگی مراحل اداری و زمان اعطای تسهیلات در مقایسه با کشورهای اروپایی ۱۸ برابر بیشتر است.

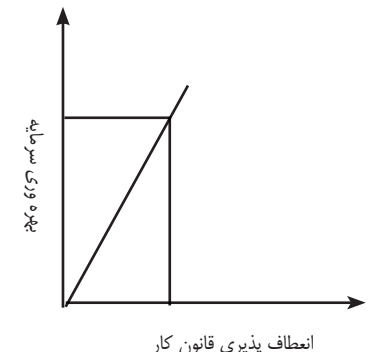
۵-۱-۱- روان سازی و انعطاف پذیری قوانین کار: عدم انعطاف پذیری کار در قلمرو موسسات کوچک و متوسط تولیدی از آفات عمده بهره وری سرمایه و موجب فرار سرمایه از بخشهای تولیدی به سوی بازار های غیر رسمی خدمات می گردد. تغییر و اصلاح پاره ای از مواد قانون کار به شرح ذیل راهبردی کلیدی در ارتقاء ضریب انعطاف پذیری قوانین کار و تحویل اساسی در شکوفایی نرخ بهره وری سرمایه و انگیزه ای قوی برای سوق سرمایه ها به سمت فعالیت‌های تولیدی خواهد بود:

الف) بررسی کارشناسی قرار دادهای کار به طور اعم و قراردادهای موقت کار و به طور اخص با هدف رفع موانع قانونی در امر پایان دادن به قرار دادهای کار حسب مقتضیات و مصالح کارگاه.

ب) فرهنگ سازی از طریق رسانه های همگانی برای حذف «انگ اخراج» با هدف کاهش مقاومت خصمانه کارگران در هنگام خاتمه قرار داد کار.

پ) گسترش چتر حمایت‌های دولتی در رابطه با کارگران اخراجی هم در بعد آموزشهای حرفه ای روز آمد و هم تأمین معیشت حداقلی (تداوم بیمه بیکاری) تا پیدا کردن شغل جدید.

ت) افزایش قابل توجه بخشودگیهای حق بیمه کار فرمایی بویژه در استانها و مناطق کم توسعه یافته تر.

انعطاف پذیری قانون کار

ج) وضع قوانین جدید برای بخشودگیها و مشوق‌های مالیاتی برای کارگاههایی که درصد قابل توجهی از درآمد سالانه کارگاهها را صرف بهینه کردن ظرفیت تولیدی کارگاهها و راه اندازی شیفت‌های دوم و سوم کاری می کنند.

چ) طراحی ساز و کارهای هوشمند و قوی برای جلوگیری از فرار مالیاتی فعالیت‌های غیر مولد و یا بعضاً مخرب و تخصیص درصدی از مالیاتی اخذ شده به عنوان مشوق های انگیزشی در سرعت بخشیدن به فعالیت‌های تولیدی.

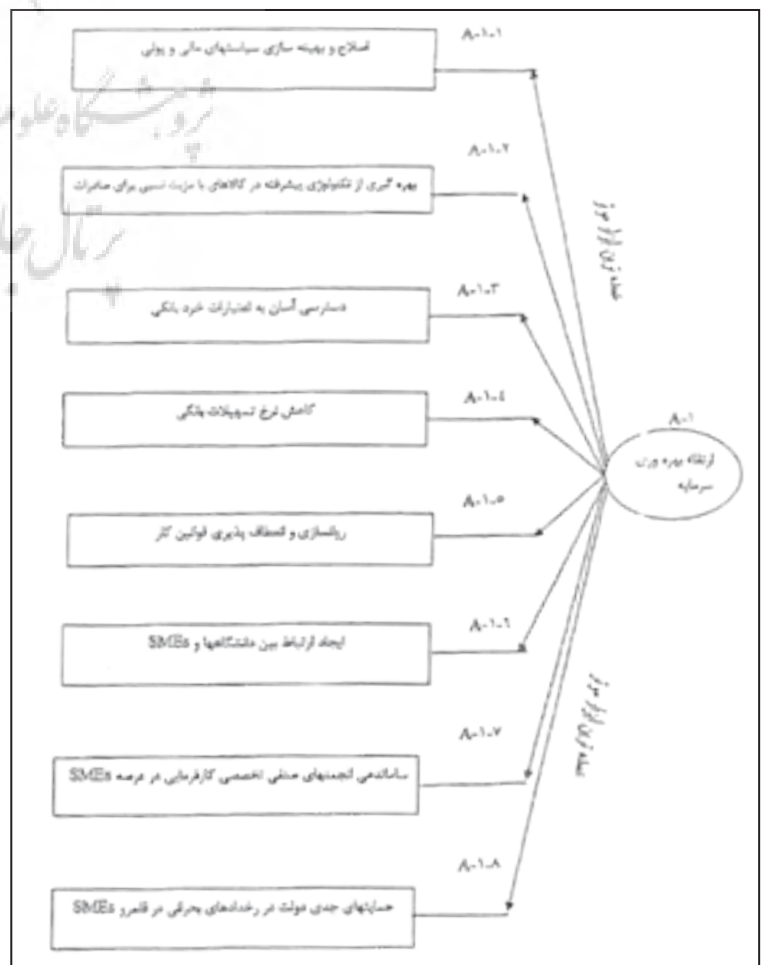
۶-۱-۱- ایجاد ارتباط و همکاری بین دانشگاهها و SME: ارتباط مستمر و همکاریهای مشاورهای دانشگاهها با کانون انجمنهای صنفی تخصصی کار فرمایی، تاثیر شگرفی در طراحی و تزریق ایده های نو، استاندارد سازی کالا (بهبود کیفیت، طراحی و استحکام کالا) روشهای جدید تولید و کاهش هزینه های تولید دارد. همکاریهای دانشگاهها با موسسات کوچک و متوسط تولیدی دریچه ای از تجربیات علمی جهان را در عرصه مدیریت کارآمد و خلاق، افزایش عمر اقتصادی ماشین آلات، انتقال فن آوری های جدید و تبدیل فضای سکون و تکنولوژی به یکنواختی به پویایی و تنوع در زمینه های طراحی و تولید، حفظ و صیانت سرمایه و نیروی کار، ارتقاء بهره وری سرمایه و نیروی کار و مالاً در افزایش چشمگیر رقابت پذیری بر روی SME خواهد گشود. امروزه در کشورهای عمده صنعتی و بسیاری از کشورهای جامعه اروپا واکسیناسیون SME با هدف پیشگیری از میرایی واحدهای مذکور و پایدار سازی فرصت‌های شغلی در آنها از طریق دانشگاهها و موسسات معتبر علمی و صنعتی و با تولید مالی موسسات بزرگ اقتصادی و دولت مشترکاً برنامه ریزی و توسط شرکت های مادر تخصصی و مشاوره ای و همکاری تنگاتنگ انجمنهای صنفی تخصص صنایع کوچک و متوسط اجرا می شود.

۷-۱-۱- ساماندهی انجمن‌های صنفی- تخصصی: کار فرمایی در عرصه SME:

انجمنهای صنفی- تخصصی کافر مایی به عنوان رسا ترین صدای موسسات کوچک و متوسط تولیدی در انتقال و طرح مشکلات اساسی واحدهای مذکور به مسئولین نظام و پیگیری آنها تا حصول نتیجه به عنوان نخبگان کار فرمایی و نمایندگان قانونی صنوف مختلف نقشی محوری در ساماندهی و برنامه ریزی کلان این قبیل واحدها ایفا می کنند که نتایج آن را به طور ملموس در بازدهی نیروی کار و سرمایه و پایدار سازی فرصت های شغلی و سود آوری و افزایش صادرات موسسات کوچک و متوسط تولیدی می توان دید. از مهمترین وظایف وزارت کار و امور اجتماعی برای خارج نمودن SME از وضعیت بحرانی کنونی تلاش قانونمند و غیر مداخله گرانه برای ساماندهی انجمنهای صنفی- تخصصی در عرصه واحدهای کوچک و متوسط تولیدی است.

۸-۱-۱- حمایت‌های جدی دولت در رخدادهای بحرانی در قلمرو موسسات کوچک و متوسط تولیدی:

هیچ ابزاری در آسیب پذیری، شکنندگی، تخریب

و به تعطیل کشاندن موسسات کوچک و متوسط تولیدی موثرتر از شیوه نامناسب کلام و برخورد یک کارفرما می صاحب درد نیست شنیدن سخنی همچون (اگر صرف نمی کند ، کارگاه را ببندید؟!) از زبان یک کارشناس یا مدیر دولتی از هر زلزله ای برای نابودی یک واحد تولیدی ویرانگر تر بوده و بیانگر ژرفای عدم احساس مسئولیت ، بی تفاوتی و مدیریتهای ناکارآمد در دستگاههای دولتی است. صیانت و پاسداری از تولید و اشتغال موسسات کوچک و متوسط تولیدی که منبعی قابل اعتماد و پایدار در توسعه اشتغال ، افزایش تولید ناخالص داخلی ، رونق بخشی ، به صادرات و شاخص حتی در توزیع عادلانه در آمد و ثروت است ، از حساس ترین وظایف مسئولین و دستگاههای دولتی است. سهم قابل توجهی از ناکامی و رکود موسسات کوچک و متوسط تولیدی از ابتدای صدور مجوزهای رسمی تا انباشتگی محصولات بدون مشتری در انبار کارخانجات در کارنامه طراحان و سیاست گذاران کشور ثبت خواهد شد. رویدادهای بحران آمیز کشور در رابطه موسسات کوچک و متوسط دولتی در دهه اخیر ضرورت یک عزم جدی برای تمامی دستگاههای ذیربط در کالبد شکافی واحدهای کوچک و متوسط مسئله دار در عرصه صنعت و کشاورزی را محتوم ساخته است. ایجاد یک صندوق مالی برای حمایت و بن بست شکنی موسسات کوچک و متوسط تولیدی در مواقع بحران ضرورت اجتناب ناپذیر است که باید هر چه زودتر ساز و کار اجرایی نمودن آنرا فراهم ساخت . مقررات تبعیض آمیز ، مزاحمت افراد محلی و مسئولین مجری قوانین و مقررات ، زمان طولانی اخذ مجوزها ، تحمیل بوروکراسی غیر قابل تحمیل ، مجوزهای زیاد غیر ضروری ، انعطاف ناپذیری قوانین کار هنگام استخدام و یا اخراج کارکنان ، پرداخت های متعدد دولتی از اهم مشکلات دست و پا گیری است که توسط سیاستهای ناصواب دولتی ایجاد گردیده و ضرورت دارد در یک بازنگری مسئولانه اصلاح و برطرف گردند.

۲-۲-۱- ساز و کارهای اساسی برای ارتقاء بهره وری نیروی کار

۱-۲-۱- A-۲-۱ - روز آمد نمودن آموزشهای حرفه ای متناسب با نیازهای تخصصی SME و انجام آموزشهای حرفه ای حین کار توسط شعبات سازمان آموزش فنی و حرفه ای در سراسر کشور

۲-۲-۲- A-۲-۲ - کارآمد نمودن مدیریت کارگاهی

۳-۲-۳- A-۲-۳ - پیاده نمودن سیستم های انگیزشی دستمزد و مزایای جنبی

۴-۲-۴- A-۲-۴ - تخصیص درصدی از شاغلین کارگاه به نیروهای تحصیل کرده

۵-۲-۵- A-۲-۵ - استفاده از خدمات مشاوره ای و فنی شرکت های مادر تخصصی

۶-۲-۶- A-۲-۶ - مشوق های انگیزشی با هدف مشارکت دادن کارگران در خلاقیت ها و نوآوری های حرفه ای

۷-۲-۷- A-۲-۷ - تأمین حفاظت ، سلامت و بهداشت شغلی کارکنان

۸-۲-۸- A-۲-۸ - فرهنگ سازی برای رشد فرهنگ کار و تحکیم پیوندهای عاطفی بین کارکنان و کارفرما

۹-۲-۹- A-۲-۹ - ایجاد صندوق مسکن کارکنان به تولید مشترک وزارت مسکن و رفاه

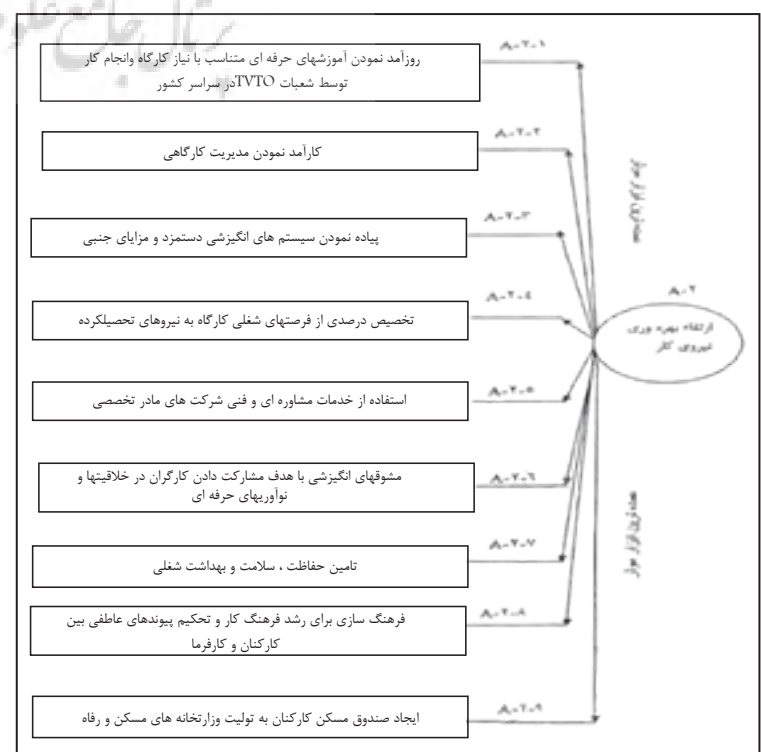
۱-۲-۱- A-۲-۱ - روز آمد نمودن آموزشهای حرفه ای مورد نیاز کارگاه و انجام آموزش حین کار توسط شعبات سازمان آموزش فنی و حرفه ای (TVIO) در سراسر کشور

در حال حاضر ۷۰ درصد از بیکاران جویای کار فاقد هر گونه مهارت حرفه ای متناسب با نیاز بازار کار هستند

● تلاش برای عضویت در سازمان آموزشهای فنی و حرفه ای بین المللی - عضویت در سازمان مذکور نقشی اساسی و محوری در انتقال استانداردهای آموزشهای حرفه ای جدید ، تکنولوژیهای آموزشی جدید و در تبادل تجربیات آموزشی های فنی و حرفه ای بین کشورها دارد .

● تخصیص ۵ الی ۱۰ درصد از یارانه ها به آموزشهای فنی و حرفه ای :

بیش از ۸۰ درصد بهره برداران آموزشهای فنی

و به صورت مادام العمر در مقایسه با آموزشهای کلاسیک از عمق یادگیری بیشتر ، اثر بخشی و پایدار ی بیشتری برخوردار است .

● عمق تاثیرگذاری و برد زمانی آموزشهای حرفه ای در حین کار به صورت مادام العمر بر ذهنیت آموزش گیرندگان همانند حک نمودن تصاویر بر الواح سنگی است .

● طول دوره آموزش های حین کار و مادام العمر بمراتب از دوره های آموزشهای حرفه ای کلاسیک کمتر است.

● هزینه اجرای آموزش های حین کار و مادام العمر به دلیل استفاده از برخی امکانات کارگاهی از هزینه دوره های آموزشهای حرفه ای کلاسیک بمراتب کمتر است .

● اجرای آموزش های حین کار و مادام العمر به دلیل سنجیت و نیاز مبرم کارگاه به آموزش یاد شده ، تاثیر معجزه آسایی در ارتقاء بهره وری نیروی کار و نهایتا در کاهش هزینه تولید خواهد داشت .

● آموزش های حین کار و مادام العمر ، اطلاعات فنی و مهارتی کارکنان بویژه کارگران میانسال را متناسب با رشد فن آوری روزآمد خواهد نمود.

● امروزه متخصصین و صاحب نظران اقتصاد و کار در سطح جهان ، خصوصا سازمانهای تخصصی وابسته به UN از جمله مهمترین آنها سازمان بین المللی کار (ILO) بر توسعه و اجرای آموزشهای فنی و حرفه ای حین کار و به صورت مادام العمر به عنوان ابزاری موثر در ارتقاء رقابت پذیری نیروی کار تاکید فراوان دارند .

۲-۳-۱- A-۲-۳ - کار آمد نمودن مدیریت کار گاهی

● بهره گیری از مهندسين فنی صاحب تجربه ، در افزایش کارایی کارکنان و ارتقاء ضریب کارآمد نمودن مدیریت کارگاه اثربخشی غیرقابل انکاری دارد.

● مدیریت کارآمد با اعتماد سازی در محیط کار، زمینه مشارکت فعال و مسئولانه تمامی کارکنان برای کاهش هزینه ها، افزایش تولید و سودآور نمودن کارگاه را فراهم خواهد ساخت .

● مدیریت کارآمد با فرهنگ سازی، موجبات افزایش بهره وری نیروی کار و سرمایه را فراهم خواهد ساخت .

● مدیریت کارآمد با امحاء تبعیض بین کارکنان، زمینه شگوفایی استعدادها و نوآوری کارکنان را بطرز زیبایی فراهم خواهد ساخت.

● مدیریتهای خرد گرا و توانمند از اعمال هر گونه تبعیض بر اساس جنسیت ، دین ، قومیت ، پایگاه اجتماعی و وابستگی کارکنان به افراد ذی نفوذ و صاحب منصبان به شدت پرهیز می کنند.

● مدیریت کارآمد ، تفرقه ، نفاق و بدبینی را در محیط کار به وفاق ، همدلی ، هم اندیشی و وحدت عملی تبدیل نموده و از این رهگذر موجب افزایش کارایی گردیده و موانع تولید را به راحتی از میان بر خواهد داشت .

● مدیریت توانمند و خلاق برای نیروی کار ، ارزشی بمراتب بیش از سرمایه قاتل خواهد بود ، از این رو در حفظ سلامت ، رعایت حقوق مادی و معنوی کارکنان بسیار دقیق و حساس بوده و از فرسودگی و وارد آوردن آسیبهای روحی و اقتصادی

و حرفه ای کشور طبقات با در آمد کم و متوسط هستند . چنانچه سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بی اعتنا به وضعیت در آمدی متقاضیان این قبیل آموزشها برای خصوصی سازی آموزشهای مذکور نسخه پیچی کند ، خیل عظیمی از جوانان طبقات کم در آمد خصوصا در مناطق دور افتاده و کم توسعه یافته تر به علت عدم استطاعت مالی در پرداخت شهریه آموزشگاه های فنی و حرفه ای خصوصی، عملاً از دریافت آموزشهای فنی و حرفه ای مورد نیاز محروم خواهند ماند. در صورت چنین اتفاقی کشوری که در طول سه دهه گذشته تلاش نموده است تا بیسوادی را در سراسر ميهن اسلامی ریشه کن سازد ، در دهه آتی با خیل عظیمی از بیسوادان فنی و حرفه ای روبرو خواهد شد که تبعات چنین اتفاقی در کاهش نرخ بهره وری نیروی کار، کاهش تولید ناخالص داخلی و ایجاد تاخیر فاز در کاهش نرخ بیکاری عمومی فاجعه آمیز و مالا در سیستم بازار کار کشور اختلال جدی ایجاد خواهد نمود.

● نگرش جامعه اروپا نیز به آموزشهای فنی و حرفه ای به عنوان مهمترین زیر ساخت در متعادل نمودن عرضه و تقاضای سیستم بازار کار موجب گردیده است تا در طول ۲ دهه گذشته ارائه این قبیل آموزشها علیرغم بالا بودن هزینه های آنها از محل سایر درآمدها تأمین و در بسیاری از رشتهها بهطور رایگان متقاضیان را تحت پوشش قرار دهد.

● و حرفه ای کشور قابل اجرا خواهد بود. شناسایی و استاندارد سازی حرفه های تخصصی در خطوط تولید آموزشهای فنی و حرفه ای از راه دور (Tele Training) به کمک رسانه های تصویری کشور از اثر بخش ترین ابزاری است که در روز آمد نمودن کیفی نمودن آموزشهای حرفه ای با کمترین هزینه و بالاترین کارایی دورافتاده ترین نقاط کشور را می تواند تحت پوشش قرار دهد . برنامه ریزی و ارائه این نوع آموزشها خصوصاً در رشتههایی که به علت سنگینی هزینه های آموزشی و استفاده از ماشین آلات و سخت افزارهای گران قیمت خارج از توان آموزشگاههای خصوصی است تنها از طریق سازمان آموزش فنی مجتمع های بزرگ صنعتی به عنوان حلقه های مفقوده برای ایجاد ارتباط بین رده های کارشناسان ، مهندسين و مدیران از یک طرف و کارگران فنی و ساده از طرف دیگر ، از اهم مواردی است که میتوان با احداث شهرستانهای تخصصی در جوار کارخانجات معظم صنعتی و تدوین واحدهای تخصصی در برنامه تحصیلی شعبات دانشگاه جامع علمی - کاربردی متناسب با نیازهای خطوط تولید صنایع یاد شده ، با افزایش چشمگیر بهره وری نیروی کار، هزینه های تولید را به شدت کاهش داد.

● امروزه در عرصه جهانی سازی ، روزانه صدها مشاغل جدید بر اساس ضرورتها ایجاد می شود که میتوان با کمک نمایندگی های سیاسی جمهوری اسلامی ایران در سایر کشورها ، این قبیل مشاغل جدید را شناسایی و برای بومی کردن، استاندارد سازی و آموزش آنها برنامه ریزی نمود

۲-۲-۲- A-۲-۲ - آموزشهای حرفه ای حین کار و مادامالعمر

● اثر بخشی آموزشهای حرفه ای در حین کار

به کارکنان به شدت پرهیز خواهد نمود.

● مدیریت کارآمد و توانمند در بهبود وضعیت معیشتی کارکنان و آرامش روحی خانواده های آنان از احساس مسئولیت بسیار بالایی برخوردار است.

● مدیریت خلاق و توانمند کارگاه را به صورت مشارکتی اداره خواهد نمود تا از همدلی، خلاقیت ها و نوآوریهای کارکنان به عنوان موثرترین ابزار برای رقابت پذیری تولید، پایدار سازی اشتغال و بقای کارگاه استفاده نماید.

● بردباری، حسن خلق، ادب، قاطعیت، عدالت محوری، خرد ورزی، تیز بینی و گوشه نبودن از مهمترین ویژگیهای شخصیتی یک مدیر توانمند و موفق است.

● مدیریت توانمند و خرد گرا به نیروی کار به عنوان با ارزش ترین سرمایه کارگاه می نگرد و این نگرش موجب می گردد تا نیروی کار به عنوان خالق سرمایه و سود حد اعلای هنر و توان فنی خود را در توسعه ظرفیتهای کارگاهی و بهینه کردن سودآوری بکار گیرد.

● مدیریت دوراندیش و خرد گرا قبل از اندیشیدن به سود، به رضایت مشتری و ارتقاء کیفیت، استحکام و زیبایی محصولات می اندیشد.

● مدیران مجرب از اتخاذ تصمیمات شتابزده و عجولانه در تمامی ابعاد به شدت پرهیز میکنند.

● مدیران مجرب در انتخاب و گزینش کارکنان بر اساس توانمندیهای کاری مورد نیاز بسیار سختگیر و به شدت از استخدام اشخاص مورد توصیه دوستان و آشنایان پرهیز می کنند و بر این باورند که شخصی که بنا به توصیه فرد ذی نفوذی وارد کارگاه می گردد، قبل از اطاعت و اجرای دستورات مدیر، بر حمایت بدون دلیل معرف و حامی خویش به ویژه هنگام بروز اختلافات کاری حساب باز کرده است.

● مدیران موفق بر این باورند که عمده ترین سهم در موفقیت آنها وجود نیروی کار مومن، متعهد و پر تلاش کارگاهی است و بر همین اساس انتخاب نیروی کار بر اساس ضوابط تخصصی و عدالت محوری را بزرگترین رمز پایداری و بقا کارگاه و با ارزش ترین گنجینه مادی و معنوی کارفرما می پندارند.

● ۲-۳-۴- A- ابداع سیستم های انگیزشی دستمزد و مزایای جنبی

● بهره وری نیروی کار تابعی است از متغیر

دستمزد، یعنی هر گونه تغییر در سیستم مزد و میزان مزد، تغییرات قابل توجهی را در افزایش یا کاهش بهره وری ایجاد خواهد نمود.

● امروزه در بسیاری از کشورهای صنعتی در کارخانجات با خطوط تولید سری و قطعه سازی، کارگران به صورت روز مزدی، اجرت دریافت نمی کنند، بلکه طبق زمان سنجی های استاندارد محاسبه شده برای انجام یک کار معین، فرد بر اساس کار مزدی (تعداد قطعات انجام شده در یک زمان معین) مزد دریافت خواهد نمود.

● نقش کارگران صاحب مهارت، خلاق و دلسوز در سودآوری، پایداری و توسعه کمی و کیفی کارگاه بر هیچ کار فرمایی پوشیده نیست، لذا پرداخت مزایای جنبی به صورت دوره ای و افزون بر حداقل هایی که قانون کار وضع نموده است، می تواند در چارچوب وام های قرض الحسنه برای خانه دار شدن پرسنل، هزینه های تحصیلی یا تفریحی و کمک در مواقع حوادث و اتفاقات ناگهانی برای فرزندان و خانواده های کارکنان

در ارتقاء بهره وری نیروی کار، تعمیق و تحکیم روابط عاطفی بین کار فرما و کارکنان تاثیر شگرفی بر جای گذاشته و در تقویت دلبستگی کارگران به کارگاه و افزایش احساس مسئولیت آنان در مقابل کار فرما بسیار موثر و کار ساز باشد.

● از آنجایی که ابداع و اجرای سیستمهای انگیزشی دستمزد و مزایای جنبی در فقر زدایی و تمشیت امور و آرامش روحی کارکنان و خانواده های آنها عمیقاً اثر بخش و تاثیر گذار است، تبعات تمشیت ناشی از این اقدام را می توان در رشد و ارتقاء فرهنگ کار در محیط کار و جامعه کارگری به وضوح مشاهده نمود. آنزمان که کارگران از دغدغه های مادی فارغ گردند، همانند سایر انسانها به تمهیدات لازم برای تعالی روح خویش خواهند اندیشید که آغازی برای رشد فرهنگ کار و اخلاق اسلامی خواهد بود.

● ۲-۳-۵- A- اختصاص درصدی از فرصت های شغلی به تحصیل کرده های دانشگاهی

● حضور تحصیل کرده های دانشگاهی خصوصاً مهندسی فنی ابزاری موثر برای ایجاد ارتباط بین دانشگاهها و موسسات کوچک و متوسط تولیدی می گردد.

● حضور تحصیل کرده های دانشگاهی بویژه در پستهای مدیریت، طراحی و محاسبات در

موسسات کوچک و متوسط تولیدی به دلیل تلفیق نمودن یافته های علمی و کارگاهی در استاندارد سازی محصولات تولیدی، کاهش هزینه های تولید و افزایش قابلیت های رقابتی عمیقاً اثر بخش و تاثیر گذار خواهد نمود

● بکارگیری افراد تحصیل کرده، فضای سکون و یکنواختی را در تمامی ابعاد به فضایی آکنده از پویایی، تحریک و تنوع تبدیل خواهد نمود.

● بهره گیری از مهندسی فنی، دسترسی موسسات کوچک و متوسط تولیدی را به بازار اطلاعات دانش فنی، تکنولوژیهای پیشرفته و بازار فروش تسهیل خواهد نمود.

● استخدام افراد تحصیل کرده توسط موسسات کوچک و متوسط تولیدی در ارتقاء فرهنگ کار و رشد اخلاق اسلامی در محیط کاری بسیار موثر است.

● جذب افراد دانشگاهی در محیط ک سب و کار کوچک و متوسط در کاهش حوادث ناشی از کار و ارتقاء حفاظت و بهداشت شغلی کارکنان عمیقاً تاثیر گذار خواهد بود.

● ۲-۳-۶- A- بهره گیری از خدمات مشاوره ای و فنی شرکتهای مادر تخصصی

حیات بخشی فرصت های شغلی از دست رفته، رشد و بقا، واحدهای کوچک و متوسط تولیدی وابسته به فروش محصولات تولیدی در بازار های داخلی، بازارهای مرزی، منطقه ای و جهانی است. هر چند که تولید شریان حیات موسسات کوچک و متوسط تولیدی است، لیکن فروش بزرگترین سرخرگ بقا و تداوم تولید است. عدم دسترسی به بازار فروش، در کوتاهترین زمان چرخه تولید را متوقف و مختل ساخته و حیات کارکنان و سرمایه کارفرمایان را دچار مخاطره خواهد ساخت.

● ظرفیت بازارهای مصرف و فروش داخلی کم بوده و در خوش بینا نه ترین شرایط تنها قادر به جذب ۳۰ الی ۵۰ درصد از ظرفیت کامل تولید کارگاه های کوچک و متوسط خواهند بود. کشش ناپذیری بازار های داخلی موجب تعطیلی بخش قابل توجهی از ظرفیت تولیدی کارگاهها گشته که مالا افزایش چشمگیر قیمت تمام شده محصولات و کاهش رقابت پذیری قیمت ها را دنبال خواهد داشت.

● در چنین وضعیتی و با هدف کشش پذیر نمودن بازار مصرف داخلی، شناسایی ذائقه بازار داخلی، بازار یابی و بازار سازی، نقش شرکتهای مادر تخصصی و ساماندهی آنها برای انجام این امر مهم بسیار حائز اهمیت است.

● نقش دولت نیز در برنامه ریزی برای افزایش قدرت خرید مردم که می تواند در ارتقاء ضریب کشش پذیری بازار مصرف داخلی بسیار تاثیر گذار باشد قابل ملاحظه است.

● نقش دولت برای افزایش قیمت تعرفه های گمرکی با هدف کنترل و کاهش واردات آن دسته از کالاهایی که تولیدات موسسات کوچک و متوسط را دچار مخاطره می سازد، در افزایش ضریب کشش پذیری بازار مصرف داخلی به طور چشمگیری موثر خواهد بود

● نقش دولت برای مبارزه با قاچاق کالا در افزایش ضریب کشش پذیری بازار مصرف داخلی

امری حیاتی است.

● امروزه در تمام کشورهای با اقتصادهای توسعه یافته، مسئله صادرات یک امر کاملاً تخصصی است که برنامه ریزی آنها با هدف دسترسی به بازارهای منطقه ای و جهانی صرفاً از طریق تشکیل و ساماندهی شرکتهای مجرب مادر تخصصی انجام پذیرفته و کارفرمایان تولیدی مطلقاً نقشی را در صادرات تولیدات خرد عهده ار نیستند و تمامی مساعی خود را صرف بهینه نمودن خطوط تولید می کنند.

● شرکت های مادر تخصصی به دلیل برخورداری از متخصصین مجرب، در انتقال ذائقه مصرف کنندگان خارجی و داخلی که فاکتور بسیار مهمی در امر طراحی به شمار می رود، همچنین کشف بازار های جدید منطقه ای و جهانی و بازار سازی داخلی نقشی محوری و سرنوشت ساز ایفا می کنند.

● ۲-۳-۷- A- مشوق های انگیزشی به منظور مشارکت کارگران در نوآوریهای حرفه ای

● طراحی و ابداع سیستمهای انگیزشی از جمله پرداخت پاداش های دوره ای و پایان سال به کارگران خلاق و پر تلاش اضافه بر دستمزد و مقرری قانونی، موثرترین ابزار برای جلب مشارکت فعال کارگران خوش ذوق و نو آور به شمار می رود

● جلب مشارکت فعال کارکنان ایده پرداز و نو آور به طور چشمگیری در زیبا سازی طرحها، کاهش هزینه های تولید و افزایش بهره وری کارساز و موثر بوده که از این رهگذر میتوان به عنوان دریچه ای قابل اطمینان برای کشش پذیری بیشتر بازار داخلی، بازار سازی جدید و دسترسی بیشتر و آسانتر به بازار تجارت جهانی استفاده نمود.

● منظور نمودن درصدی از سود خالص کارگاهها توسط کارفرمایان برای پرداخت به کارگران صاحب مهارت و نو آور، ابزاری حیاتی و کارساز برای افزایش ضریب رقابت پذیری کارگاه، بهینه سازی سیستم تولید، پایداری اشتغال و اعتماد سازی متقابل، کاهش ضایعات و سودآوری کارگاه محسوب می گردد.

● بی تفاوتی کارفرمایان در قبال نوآوریهای حرفه ای کارکنان، خیلی زود انگیزه های خلاقیت و مشارکت را در کارکنان متعهد و پرکار از بین برده و آنان را در ردیف کارکنان معمولی قرار خواهد داد. در صورت چنین اتفاقی، کارگاه ها به علت کاهش شدید قدرت رقابت پذیری، آسیب پذیر، زیان زده و تدریجاً در آستانه ورشکستگی و میرایی قرار خواهند گرفت.

● وجود افراد خلاق، خوش ذوق، نو آور، پر تلاش و متعهد عمده ترین سرمایه فکری و معنوی واحدهای صنعتی و از جمله موثرترین ابزار برای تضمین بقا و رشد سرمایه گذارهای مادی محسوب می گردند.

ادامه دارد

